

2011. február 18. péntek
Apostolok Cselekedetei 17,10–15

Dr. Lenkeyné Dr. Semsey Klára

Pál Béreában

^{17,10}A testvérek pedig még akkor éjjel elküldték Pált Szilásszal együtt Béreába. Amikor megérkeztek, bementek a zsidók zsinagógájába. ^{17,11}Ezek nemesebb lelkűek voltak, mint a thesszalonikaiak, teljes készséggel fogadták az ígét, és napról napra kutatták az Írásokat, hogy valóban így vannak-e ezek a dolgok. ^{17,12}Sokan hittek tehát közülük, sőt még a tekintélyes görög asszonyok és férfiak közül sem kevesen. ^{17,13}De amint megtudták a thesszalonikai zsidók, hogy Pál Béreában is hirdeti az Isten ígét, odajöttek és ott is fellázították és felizgatták a sokaságot. ^{17,14}Ám akkor a testvérek azonnal továbbküldték Pált, hogy menjen a tengerig. Szilász és Timóteus azonban ott maradt. ^{17,15}Pált pedig elvitték kísérei egészen Athénig, majd visszatértek azzal az utasítással, hogy Szilász és Timóteus minél hamarabb menjen hozzá.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

10. vers

Testvérek segítségével jutott tovább Pál, semmi időt nem veszítettek. *Beroian* – Bérea, a mai Verria, 80 km-re van Thesszalonikától délnyugatra. Elég nagy, népes város. Kr. e. 49-ben Pompejus gyaloglásának volt a főhadiszállása. Pál munkatársai közül Szópatér szülővárosa. A város első püspöke pedig a hagyomány szerint Onézimosz volt. Pálék

Béreában is a zsinagógába mentek.

11. vers

Eügeneszteroi – „jó származású”; „előkelő”; „nemes lelkű”; „jóézésű”. Ezek készségesen befogadták az ígét, vagyis hittek Pálék Krisztust hirdető bizonyágtételének. Naponként, az istentisztelettől függetlenül folyt a missziói munka. *Anakrinontesz tasz grafasz* – megkérdezték az Írásokat, megvizsgálták az Írások alapján Pálék tanításának a hitelességét.

12. vers

Polloi men oun ekasz autón – „sokan közülük tehát hitre jutottak”. Az Írás Pálék igehirdetését igazolta. A zsidókon kívül a görögök is sokan hittek, a népek fiai számára is megnyílt Isten országának az ajtaja. *Eüszkémón* – a származási vagy társadalmi tekintetben megbecsült, nagyra becsült. Ezzel a jelzővel illeti a szöveg azokat, akik a görög asszonyok és férfiak közül Krisztus követői lettek, nem is kevesen. A missziói munka a görögök között jelentős eredményt ért el. Lukács nem véletlenül hangsúlyozza folyamatosan azt, hogy ez az eredmény a férfiak és a nők esetében azonos módon megtörtént. A gyülekezet tagjai köréhez ugyanis a férfiak és a nők ugyanúgy odatartozhattak. Ez a zsinagógai gyakorlatban nem így volt. Krisztus azonban megszüntette minden embernek a hátrányos helyzetét, akár nemi, akár társadalmi, akár faji alapon volt érvényben az. Ezt érvényesítették az apostolok missziói munkájuk során (Gal 3,28).

13. vers

A thesszalonikai zsidók a maguk városában, természetesen nem mindnyájan, Béreában is megkísérelték a Pálék ellen irányuló támadást. *Ho logosz tou theou* – „Isten ígéje”, a missziói prédikáció. Pál igehirdetésének megakadályozását nemcsak a maguk városában próbálták meg lincseléssel elérni, hanem a tőlük nem is közelben lévő városban is. Az irigység aktivizálja őket.

14. vers

Eütheósx de tote ton Paulon ekszaposzteilan hoi adelfoi – a testvérek ébersége azonban megmenti az apostolt. *Ekszaposzello* – elküldeni, kiküldeni. A városból elküldték egészen a tengerig. Szilász és Timóteus ott maradtak továbbra is a városban. Szilászon kívül tehát Timóteus is ott volt Pál mellett, bár eddig őt nem említette Lukács. Az ő munkamódszerét ismerve azonban tudjuk, hogy csak arról tudósít, aminek a missziói munka végzése szempontjából jelentősége van, és előbbre viszi az eseményeket.

15. vers

A testvérek Pált nem hagyták egyedül, hanem elkísérték egészen Athénig. A gyülekezet tagjai ott vannak az apostolok mögött. Béreától Athénig hosszú utat kellett megtenni. Pál üzenetét viszik a Béreában maradt munkatársainak.

A missziói munka eredményessége nemcsak attól függ, hogy kik az ige hirdetői, és hogyan hirdetik az igét, természetesen ez nagyon fontos, hanem attól is, hogy kik az ige hallgatói és hogyan fogadják a hirdetett igét. Szükség van az apostolokra, az ige hirdetőire, és szükség van az ige hirdetőinek a segítőtársakra, a személyüket védő, a munka feltételét biztosító, az ellenség tevékenységét figyelemmel kísérő és az akciójukat meghiúsító testvérekre,

barátokra. Szükség van azonban az ige hirdetését nyitott szívvel hallgató, az Írás tanítása iránt érdeklődő, annak tanulmányozására időt szentelő emberekre is. Az ige megismerése, a tudás, a megfelelő tájékozódásra való készség az ige befogadásának előkészítése. A tudatlanság, az önteltség, a butaság a hitelenség melegágya. Ha felmérést készítenénk arról, hogy hányan nyilatkoznak gőgösen, fölényesen a Bibliáról úgy, hogy egyáltalán nem ismerik, talán még nem is láttak Bibliát, azt hiszem, ma nem kevés lenne ez a szám. *Bérea városának lakói példamutatóak több szempontból is.*

1. Készséggel fogadták az igét, és kutatták az Írásokat. Pál Szilásszal együtt a Thesszalonikában tapasztalt, ellenük irányuló szervezkedés ellenére folytatta az ige hirdetését azon a helyen, ahová éjszaka jutottak el a testvérek tanácsát követve. Az ellenséges erővel szemben vannak esetek, amikor az a járható út, hogy kitér az ember előlük, eltűnik a látókörükből. A gyilkos szándékú Heródes akciójával szemben ezt kellett tenni az Úr útmutatása alapján Józsefnek és szűz Máriának. Még éjnek idején elmenekültek Egyiptomba. Az apostolok Jézus útmutatását követik (Mt 10,23a). A kitérés az ellenség elől egyrészt az apostoloknak biztosítja a további lehetőséget más területen a további munkára, de másrészt viszont az ellenség számára is további lehetőséget jelent a megtérésre, a gondolkodásra, a gondolkodásuk megváltoztatására. Az apostolok Béreában Thesszalonikával ellentétben azt tapasztalják, hogy nem hiába mentek be a zsinagógába, nem hiába hirdették az igét. Készséggel fogadják be azt hallgatóik, és tanulmányozzák az Írásokat. Az Írás, Isten kijelentése az a mérce, amely minden ige hirdetés tartalmának a hitelesítője. Az Írás megismertetése és megismerése fontos ahhoz, hogy Krisztus útjára ne csak rálépjen az ember, hanem azon haladjon, ne csak hitre jusson, hanem meg is maradjon és növekedjék a hitben.

2. Aktív az ellenség, de a tanítványok sem télenek. Az apostolok sikeres munkájának a hírére támadást szerveznek Béreában is azok, akik Thesszalonikában is ezt tették. A tanítványok azonban éberek, és még mielőtt ártani tudnának az evangélium hirdetőjének, Pál apostolnak, már célszerűen avatkoznak be a negatív esemény folyamatába. Szükség van azokra, akik észreveszik, jelzik a vészhelyzetet, és megteszik azt, ami szükséges az élet védelmében.

3. A szeretet leleményessége életmentő tettet szül. Pál miután lement a tengerig, kísérői elvitték egészen Athénig. A személyes biztonságáról gondoskodtak, mellette maradtak a hosszú úton a béreai testvérek. A missziói munka az egyház közösségének a tevékenysége. Azok, akik Krisztus követőivé lettek, gondoskodnak arról, hogy mások is azok lehessenek az ige hirdető személyének az ellenség akciójától való megmentő tettük által. A szeretet jó tanácsadó, mert annak a Lelke, aki maga a szeretet, szeretetből indította el azt a munkát, amely az ellenség útjára tévedt, így a halál útjára lépett és azon járó ember számára, az élet, az örök élet lehetőségét hirdettei és biztosítja. Pál testvéri segítséggel jut el Athénba. A testvérek azzal az utasítással tértek vissza Béreába, hogy munkatársai Szilász és Timóteus minél hamarabb menjenek utána. A testvéri közösségben folyhat tovább ígéretesen a munka. A szeretet leleményessége, a munkatársi közösség legyen valósággá gyülekezetünkben, mert lehet ma is. Szükség van rá, hogy az evangélium terjedjen és gyülekezeteink növekedjenek.